

POSAVSKA STRAŽA

Brežice

Narodno-radikalno in narodno-gospodarsko glasilo za štajersko-kranjsko Posavje.

Krško

«Posavska Straža» izhaja vsaki četrtek v tednu, datirana z dnevom prihodnje nedelje. — Naročnina za celo leto znaša dve kroni, pri večjih naročilih popust po dogovoru in se naprej plačuje. — Cena oznanil za eno stran 48 K., za pol strani 24 K., za četrt strani 12 K., za osminko strani 6 K., za šestnajstinko strani 3 K., za dvaintridesetinko strani 1·50 K.; pri večkratnem oznanilu po dogovoru.

Vse pošiljatve (pisma, dopise, nakaznice, naročila, inserate i. t. d.) je pošiljati na naslov «Posavska Straža» v Brežicah ali v Krško. — Dopisi se pošiljajo na uredništvo, naročnina in oznanila pa na upravništvo. — Rokopisi se ne vračajo. — Posamezna številka stane 10 vin.

Slovenski kmečki volilci!

«Slovenska kmečka zveza» je sklicala v vsakem okraju zaupen shod, ki naj določi kandidata. Vsled sklepov teh zaupnih shodov bo kandidiral

Franc Roškar,

posestnik v Št. Jurju v Slov. gor. in deželni poslanec v volilnem okraju Maribor levi breg Drave, Št. Lenart, Gornja Radgona in Ljutomer.

Franc Pišek,

posestnik in župan v Hotinji vasi v volilnem okraju Maribor, desni breg Drave, Slovenska Bistrica in Konjice.

Dr. Anton Korošec,

urednik v Mariboru v volilnem okraju Šmarje, Rogatec, Kožje.

Dr. Jožef Povalej,

posestnik v Št. Juriju ob juž. žel. in finančni komisar v Mariboru v volilnem okraju Celje in Vransko.

Franc Robič,

deželni oöbornik v Gradcu in posestnik v Lembahu v volilnem okraju Marenberg, Slovenjigradec, Šoštanj in Gornjigrad.

Dr. Ivan Benkovič,

odvetnik v Brežicah v volilnem okraju Brežice, Sevnica in Laško.

Dr. Miroslav Ploj,

dvorni svetnik na Dunaju v volilnem okraju Ptuj in Ormož.

Kmetje! Ti poslanci priznavajo program «Kmečke zveze» za svojega, one zveze torej, ki si je stavila za nalogo združiti potom krepke gospodarske organizacije zlasti male kmete v en tabor ter «z združenimi močmi» se bojevati za koristi kmečkega stanu.

Vsak kmet, ki ljubi svoj stan in ki mu hoče dobro, bo volil dne 14. maja te kandidate!

Somišljeniki! Na delo! Na agitacijo! Vsi na krov! Sovražniki, zviti in prekanjeni bodo prišli s sladkimi besedami, da premotijo kmečke volilce. Tukaj bode vaše delo, da odprete oči tem, ki še dvomijo.

Če stori vsakdo svojo dolžnost, bo zmaga naša, zmaga kmečka!

LISTEK.

Kmečki upor ali stara pravda.

Zgodovinska povest iz 16. stoletja. Po Avg. Šenoa.

XXXII.

Dalje.

Gašpar Poznikar, upravitelj brežiške grajščine besni od jeze. Povabil je vse meščane v utrjen grad, da ga branijo proti hrvatskim kmečkim trumam, ki drve od Dobove proti Brežicam. Desetorica Brežičanov se poda v grad, drugi pravijo: nočemo!

Dne 3. svečana leta 1573. prileti na konju v brežiško mesto konjenik kmet Šan-

talič. Zavit je v kožuh, za klobukom mu vihra petelinovo pero, v desnici drži sabljo, v levici pa belo zastavo.

— Dragi Brežičani! Pošteni meščanje! nagovori kmet prebivalce, ki drve iz stanovanj na ulico. — Čujte! vodja Ilija poslal me je k vam. Naša vojska prihaja sem, pa bati se vam ni treba, ne storimo vam nič krivega, saj smo bratje in prijatelji. — Zoper gospodo se dvigamo, ker nam ni treba davkov, ne mitnic, ne biča.

— Ne maramo biča — zagrmil narod.

— Dobro toraj; nadaljuje Šantalič, — pridružite se nam, izročite nam mesto.

— Hočemo! Vaši smo! Kričijo Brežičani.

V tem trenutku stopi iz gnječe na prosto debel človek, brežiški župan Jurij in

začne kričati na ves glas: ubijte pijanega Hrvata! Saj čujete da nas buni pagan na milostljivo gospodo, ubijte ga, sicer vas pustim zapreti. — Srdito vzdigne župan svojo pest, a z grada zagrmil strel iz topa.

— Ha! Ha! Z županom doli, s hnavcem doli! Besni razjarjeni narod. Ravno v pravem času prihaja Hrvat.

— Konec bo zdaj gospodi rabeljnovim hlapcem — zakrohota se Nikolaj Krobot in udari s pestjo po trebuhu župana, da se zgrudi mahoma na tla. Nikolaj vzdigne krepolec in zakriči: Brežičani ste-li ljudje?

— Smo.

— Brežičani! Hočete-li, da vam še dalje nemška gospoga bobna po hrbtu in da vam izpraznjuje mošnjičke?

— Nočemo!

Zahtevajte in razširjajte povsod „Posavsko Stražo!“

Član 19. državnega osnovnega zakona o splošnih državljan- skih pravicah:

„Vsi narodi v državi so enakopravni in vsak narod ima nedotakljivo pravico, varovati in negovati svojo narodnost in svoj jezik. Enakopravnost vseh v deželi navadnih jezikov v šoli, v uradih in v javnem življenju je od države priznana.“

Pozor somišljeniki!

Kjer volilni komisiji ne bo zaupati, naznanite pravočasno okrajnemu glavarstvu naše zaupnike (2 ali 3)! Ti imajo pravico ves čas med volitvijo in tudi med štetjem glasov kontrolirati komisijo in ugovarjati zoper volilno pravico posameznih.

Novičar.

Somišljeniki! Volilni listek in legitimacije se vam v kratkem vroče od občin. Volilnega listka, posebno legitimacije, ne dajte nikomur iz rok! Na volilni listek si takoj zapišite ime našega kandidata. Nove volilne listke se dobi pri volilnem komisarju na dan volitve ali preje pri okrajnem glavarstvu. Napišite na volilni listek le!

Dr. Ivan Benkovič
odvetnik v Brežicah.

Vsak dostavek napravi glasovnico neveljavno.

Volilni shodi kmečke zveze se vrše: dne 5. maja dop. ob pol 8. uri v Šmarjeti pri Rimskih Toplicah, pop. ob 3. uri v Globokem v gostilni g. Molana; dne 9. maja dop. ob 8. uri za Bizeljsko v Zg. Sušici pri g. Jožetu Pečniku, pop. ob 3. uri v Kapelah pri g. Vidmarju; dne 12. maja v Jurkloštru in na Planini. — Nadaljni volilni shodi naše stranke se vrše v Zidanem Mostu pri g. Sulčiču, na Sremiču, na Kremenu, v Zakotu, v

— Z gospodo doli! S Hrvati sem! je-li prav tako?

— Hrvati naj pridejo! — pritrjujejo meščani.

Čez eno uro prikoraka v brežiško mesto pod belo zastavo z črnim križem nad dvatisoč hrvaških in štajerskih kmetov, vodi jih Ilija Gregorič. Nikolaj Krobot izpolnil je svojo obljubo, Brežice so se udale in rujna vinska kapljica iz velikega soda debelega župana pokrepčuje iz nova staro pravdo.

— Naprej bratje, naprej! zapoveduje Gregorič — pred nami je še dolga pot!

In vojska se pomika naprej po cesti proti severu.

Pišecah, v Artičah, v Anovcu, v Št. Rupertu, na Rečici itd.

Volilni shod kmečke zveze na Vidmu 28. t. m. je kljub zelo neugodnemu vremenu izbornu uspel; vršil se je na dvorišču g. Frana Radeja v Starivasi ob udeležbi 200 volilcev. Govorili so: veleugledni g. župan Ban, dr. Benkovič, dr. Vraber in drugi. Kandidatura dr. Benkoviča se je soglasno sprejela.

Volilni shod dr. Benkoviča v Loki pri Zidanem Mostu se je vršil 28. aprila dop. ob udeležbi 200 volilcev iz Loke, Lokavca, Razbora in Zidanega Mosta. Govoril je kandidat, za njim župnik g. Miloš Šket in par kmetov in delavcev; tudi socijalni demokrati niso mogli ugovarjati delavskemu programu kandidatovemu. Kandidatura se je ob velikem navdušenju soglasno sprejela.

Brežiški župan g. A. Faleschini prebiva že nekaj let na posestvu svoje tetke v Libni pri Vidmu. Notorično je, da živi stalno tam in da prihaja vsaki teden komaj dvakrat po svojih opravkih v Brežice in vendar ni c. kr. okrajno glavarstvo v Brežicah ugodilo reklamaciji slovenske stranke v Brežicah, naj se g. Faleschini črta iz volilnega imenika za državnozborske volitve v mestni skupini. Okrajno glavarstvo trdi, da so poizvedbe dognale, da je prebival župan, kakor zakon zahteva v zadnjem letu stalno v Brežicah. To so bile čudne poizvedbe, najbolj čudno je pa to, da veruje okrajno glavarstvo tem poizvedbam več, kakor svojemu lastnemu prepričanju.

Tudi g. baron Moscon hvali dr. Ivana Benkoviča v svojem poslanem na «P. S.» od 23. aprila t. l. rekoč: «Mislil sem si, da naj kandidiram, ker mi je cenjeni gospod in gotovo tudi politično povsem zreli nasprotni kandidat dr. Benkovič priznal v pismu od 17. jan. 1907., da me smatra za pravega in najboljšega zastopnika ljudstva . . .»

No, g. baron, tisto pismo od 17. jan. 1907 se je tikalo menda povsem druge zadeve nego volitve v drž. zbor. Saj vam vsi priznamo Vaše zasluge; a ostanite vendar na mestu, kamor spadate. Dokler bodete nemško-liberalni poslanec v veleposestvu, vendar ne morate obenem biti slovenski poslanec za malega kmeta. Umaknite pravočasno svojo brezuspešno kandidaturo in s tem pokažite svojo možatost; ognete se s tem marsikaterih neprijetnosti, ki vas še čakajo!

„Rrdeči Prapor“ piše o Rošu: Trbovlje. «Narodni list» iz Celja je postal lažljiv. Čestitamo mu, da je privandral tako daleč. V številki od 23. aprila t. l. je prinesel ta patent-Slovenec cel koš najgrših napadov na sodruga Čobala; mej drugim laže in obrekuje, da je sodrug Čobal v zadnjo stavko zapeljal trbovlske in hrastniške rudarje in da jih je potem pustil na cedilu. Vsak rudar v Trbovljah in Hrastniku dobro ve, da je bil Čobal eden istih, ki je tri dni pred stavko s svojimi kolegi iz Zagorja v gostilni gospoda Dolničarja svaril rudarje, da naj ne stavkajo, ker je treba preje razsodišča, in jih nujno prosil, naj opustijo to misel. Da so takrat rudarji poslušali druge, vendar ne more biti kriv Čobal. Hvali pa se v listu, da je gospod Roš storil dovolj za trboveljske in hrastniške delavce. Kdo se ne smeje? Gospodje narodnjaki rudarji, ki poznajo gospoda Roša, vam odgovore na 14. maja tako, da vas bode

do smrti bolela glava. Rudarji se še spominjamo, da je naročil Roš vojaščino in žandarje, da je hujskal politično oblast proti rudarjem, da je hujskal trboveljsko družbo da jih naj odpusti, da je hotel sodruga Novaka izgnati iz občini radi tega, ker ga je naprosila trboveljska družba. Roševim fantom pa povemo nekaj na uho in sicer: Pojdite, gospodje, malo po volilnem okraju in prepričali se bodete, da ima vaš očka jako malo vpliva; saj vendar pravijo pristaši narodne stranke, če bi gospod Roš vsaj hotel ostati doma, ker s svojimi nastopi nam samo pristaše odganja! Tako pripovedujejo tudi učitelji, če pridete v brežki okraj. Zopet hud tuš!

Trbovlje. Kakor smo že poročali, je imela narodno-napredna (?) stranka v gostilni gospoda Forteja v nedeljo, dne 21. t. m., volilni shod, katerega je sklical «delavski prijatelj» trg. Dežman. Davno pred shodom so naši sodrugi napolnili dvorano ter čakali, kdaj se prikaže Roš, a žalibog — Roša ni bilo. Nekaj dni pred shodom je Roš našim sodrugom osebno dejal, da trbovlski rudarji niso njegovi volilci in zaradi tega se v Trbovljah ne udeležuje shodov. Roš prav dobro ve, da bi prišla na rudarskem shodu vprašanja, na katera se mož ravno toliko razume, kakor zajec na boben in raditega se Roš ne udeležuje v Trbovljah shodov. Gospod dr. Dimnik je hotel na shodu sodruga Čobala grditi pri ljudeh in je trdil, da ima Čobal dve hiši. Rudarji so gosp. dostojno zavrnil. Ko je dr. Dimnik nehal s svojim klavnim govorom, je nastopil dr. Kukovec iz Celja ter dejal, da se «Narodna stranka» popolnoma strinja s programom socialnih demokratov, samo v narodnjem vprašanju se ne more strinjati. Gospod dr. Kukovec, ravno v narodnjem vprašanju kaže program socialnih demokratov vsem narodom v Avstriji edino pot, po kateri se pride do rešitve narodnega vprašanja. — Ko se je dala kandidatura gospoda Roša na glasovanje, je zadonelo po dvorani: «Tega že ne bodemo volili! Roš v koš!» Žalostni konec impozantnega narod. shoda je dokazal, da se pričinja trbovlsko delavstvo zavedati in da se ne pusti več pitati z frazami. Rošu slaba prede, če ga celo v Trbovljah več ne marajo!

Gospod baron Moscon nam pošilja dolgovezen dopis. Ker «P. S.» ni za to, da bi za «Štajerčevega» kandidata propagando delala, gospodu baronu pa ne moremo krivice delati, zato posnamemo iz poslanega (katero je podpisano «baron Alfred Moscon» pa podpis menda celo pristen ni) sledeče: ad 1. G. baron pravi, da nikdar ni računov dr. Benkoviča grajal, češ da ni imel povoda zato; — to vzamemo z zadovoljstvom na znanje! G. baron pravi, da ni odgovoren za letake, katere se z njegovo firmo razpošiljajo! Čemu pa on da v ta namen svoje ime! Odgovoren je za ljudi, ki zanj delajo, četudi letakov ni naročil (o čemur dvomimo)! G. baron trdi, da s ptujskim «Štajercem» ni v dotiki! — Ali ga «Štajerc» brez njegovega dovoljenja priporoča?? Če je tako, zakaj pa «Štajercu» ne ukaže, da naj utihne! ad 2. Dalje g. baron taji, da bi g. Rošu ponujal 1000 K! A to se splošno govori po Trbovljah! Naj prime prave lažnjivce, če to ni res! Končno pravi: «Splošno moram smatrati za razžaljenje Slovencev, kateri so poznani po svoji pravicoljubnosti in razsod-

nosti, da bi bili vsaj nekoliko(?) naklonjeni(!) meni, ki že okoli 60 let med njimi živim in delujem». Kako g. baron naenkrat Slovence čisla in vsaj nekoliko naklonjenosti prosi! Saj nekoliko zaupanja bo že dobil; saj mu že danes garantiramo saj 100 glasov! On res deluje med Slovenci, in že 60 let, a še nikdar in nikjer za Slovence. — Daljni odgovor dajo volilci 14. maja!

„Priden kot mravlja in vsiljiv kot žid!“ Tako laskavo piše «N. L.» 23. aprila o našem kandidatu dr. Ivanu Benkoviču. Čemu pa je preje očital, da nič ne deluje? Vzamemo na znanje, da mu celo nasprotniki priznavajo neumorno marljivost. Kar se tiče vsiljivosti, pa je itak znano, da se dr. Benkovič nikomur ne vsiljuje in da se je težko odločil za kandidaturu z ozirom na stanovske zadeve.

„Program narodne stranke se strinja s programom socijaldemokratov“, je rekel dr. Kukovec na shodu v Trbovljah, dne 21. aprila. Dragoceno priznanje! Zapomnite si to, kmetje! Vam pa lažejo, da so zoper načela socijaldemokratov, zoper razporoko, zoper nekrščansko šolo, zoper ločitev cerkve od države. Dr. Kukovec je bil zopet preveč odkritoščen!

Podnačelnik kmečke zveze g. Franc Mlakar iz Hošnice se udeleži volilnih shodov na Bizeljskem in v Kapelah.

Baron Moscon in — kmet. Na shodu na Vidmu se je izrazil neki kmet: «Kaj, barona naj volim! Če moja krava le stopi na njegov svet, pa moram že 20 K kazni plačati!»

Politični banditi (roparji) prve vrste so nekateri Roševci in Mosconovci; nobeno zahrbtno orožje jim ni dovojj umazano za agitacijo. No, tiste gospode si bomo že zapisali (pa ne v dimnik!) in bode vsak prejel plačilo, katero mu gre. Svaka sila do vremena!

Neki, tudi — doktor izrablja stanovske zadeve dr. Benkoviča v svrhu politične agitacije in posnema pri tem razne druge politične bandite. Opozorimo prizadete, da vsaka stvar enkrat prav pride in da se zna sulica obrniti: dvomimo, če bode to dotičnikom všeč.

Zasebno obtožbo je vložil dr. Benkovič zoper Matija Goloba z Vidma, ki je krivično obdolžil dr. Benkoviča, da mu je K 7.20 preveč računal! — To laž pogreva tudi baron Moscon v svojem volilnem oklicu. Prosimo somišljenike, da nam naznajo vsakega razširjevalca te laži.

„Kmet pa pes!“, tako se je nekoč izrazil «kmečki» kandidat baron Moscon, kar potrdi več uglednih prič. Lep «kmečki» kandidat!

Roš razpošilja neke za dr. Benkoviča sramotilne letake. No, g. Roš, to boste še obžalovali, da se na tak ostuden način bojujete; povrne Vam se z obrestmi!

Južna železnica in njeno prijateljstvo do kmeta. Dne 8. aprila 1905 je v Rigoncah pri belem dnevu na čuden, tedaj nepojasnjiv način zgorelo gospodarsko poslopje Martina Šepca in mnogo živine. Hitro se je vzbudil utemeljen sum, da je ogenj nastal vsled isker, katere so letele iz mimo vozeče lokomotive do gospodarskih poslopij Martina Šepca; več prič je potrdilo, da so videli iskre. Takoj po odhodu vlaka je izbruhnul ogenj. Tudi zvedenci so potrdili, da se na tamošnje daljavo 90 metrov prav lahko vžge suha slama od isker, da iskre

ob hudem viharju (ki je tedaj bil) tudi na 90 m daleč še upalijo, dalje so zvedenci preiskali lokomotive in na njih iskrobranih našli več napak. Ker se železnica brani plačati vsako škodo, vnela se je dolga pravda. Pri razpravi na Dunaju dne 26. aprila je sodišče zopet sklenilo, razpravo preložiti, in je odredilo nov lokalni ogled, ki se v kratkem vrši. Želimo ubogemu pogorelcu in njegovi družini, da po tolikem času vendar enkrat pride do svoje pravice.

„Nesreča bo, če zmagajo vsi naši kandidati!“ tako se je izrazil neki pristaš «narodne» stranke. No, sedaj se poznamo! Sedaj vemo, kakšne kandidate nam ponuja «narodna» stranka, samo da zgago napravi kmečki zvezi!

Baron Moscon se je potegoval za brezobrestna posojila vinogradnikom v Pišecah, kateri so mu bili dolžni na posojilih. Z dotičnimi državnimi in deželnimi brezobrestnimi posojili so morali vinogradniki plačati svoj dolg pri baronu Mosconu z visokimi obrestmi in stroški!

Pozor somišljeniki!

Vsi na naše volilne shode, kateri se vrše:

v Globokem, 5. maja pop. ob 3. uri,
v Zg. Sušici pri Pečniku, 9. maja ob
8. uri dopoldne,
v Kapelah, 9. maja pop. ob 3. uri.

Vsi na noge!

Za reditelje veljajo navodila, izdana za Blanco. Vsakega kalilca miru postavite pod kap. Vsakega razgrajča s primernim povdarkom odtirajte iz zborovališča.

Na svidenje! Živela kmečke zveza!

Agitacijski odbor.

Krške novice.

Veliki vinski spomladanski sejem v Krškem. — Dočim je bila vinska kupčija pretečeno jesen jako živahna, zlasti v krškem okraju, je po zimi vsled hudega mraza in močnih zametov popolnoma ponehala. Sicer je že prav veliko vina razprodanega, zlasti v bližnjih občinah, vendar ga je še vedno dosti dobiti in sicer ne samo pri večjih posestnikih, marveč tudi pri malih kmetih. Dosedaj neprodana vina so se po zimi lepo udelala in očistila in zato je sedaj najugodnejši čas, da se jih vinogradnik iznebi, da mu jih ne bo treba pretakati in sodov vedno dolivati; za gostilničarje in vinske trgovce bo pa majnika najprimernejši čas, da se z dovoljno množino dobrega vina do jeseni založe. Zato se priredi meseca maja in sicer v nedeljo, 5. maja ob desetih dopoldne javen spomladanski vinski sejem na vrtu gosp. Gregoriča v Krškem. Cene vinu so sedaj še zmerne, po 46 — 54 vinarjev, a pozneje bodo znatno poskočile. Želeti bi bilo torej, da gostilničarji in vinski

trgovci v prav mnogobrojnem številu ta sejem posetijo. Na ta sejem prineso seveda kakor navadno, tudi sosednji Spodnještajerci svoja vina naprodaj. — Ob tej priliki bo tudi razgovor o sredstvih v svrhu boljšega razpečavanja domačega pridelka tudi v tuje kraje. Zato pa naj ne pridejo na ta sejem samo oni posestniki iz krškega in novomeškega okraja, ki imajo vina naprodaj, marveč tudi taki, ki so že prodali, da izreče vsak svoje mnenje, pa tudi, da se lahko s kupci eventualno že sedaj za prodajo prihodnjega vinskega pridelka zgovore. — Omeniti moramo še, da gre zjutrajnji vlak z Zidanega mosta proti Zagrebu ob 8. uri 35 minut, ter dospe ob $\frac{3}{4}$ 10 v Krško. Iz Krškega pa gre popoldanski vlak ob $\frac{1}{4}$ 4 ter ima v Zidanem mostu takoj zvezo z brzovlakom, ki pride ob $\frac{1}{2}$ 6 popoldne v Ljubljano. Tako lahko Ljubljančanje, Gorenjci in Notrajnci vse v enem dnevu opravijo, ne da bi jim bilo, treba kje prenočiti, odnosno predolgo čakati na Zidanem mostu ker s 1. majem se je vpeljal nov poštni vlak, ki odide ob $\frac{1}{4}$ 8 zjutraj iz Ljubljane ter ima takoj zvezo s $\frac{1}{2}$ 9 tim vlakom v Zagreb. — V slučaju neugodnega vremena se vrši sejem prihodnji četrtek, 9. t. m.

Po svetu.

Vseh kandidatur v slovenskih volilnih okrajih, katerih štejemo glasom volilne reforme 24 proti prejšnjim 15, je priglašenih do sedaj ravno 55. Po strankah se dele kandidate tako: katoličani 23, socialisti 16, liberalci 9 in neodvisni, ki so tudi liberalci 7. Dvoje ali troje kandidatur utegne biti še priglašeni.

Občinske volitve za celjsko okolico. Kakor znano so pri zadnjih volitvah v občinski zastop okolice Celje zmagali Slovenci. Nemci so se zoper volitve pritožili in že se je pred nekaj meseci raznesla vest, da je graško namestništvo pritožbo ustreglo in volitve razveljavilo. Sedaj pa je prišla prava rešitev iz Gradca, ki pravi, da se volitve potrdijo. Naj bi nova triletna doba celjskim Slovencem pripomogla, se toliko okrepiti, da prihodnjic brez težav zmagajo!

Trst ima po najnovejšem štetju brez vojaštva že 200.962 prebivalcev. Silovito je narastlo prebivalstvo zadnjih par let, ker se je mnogo tujcev preselilo. Proti volilnemu imeniku je v Trstu vloženi 4757 reklamacij, kar jasno kaže, kako pristransko je laška gospoda sestavljala volilni imenik. «Pikolo» se seveda bridko pritožuje proti temu, da je vloženih toliko pritožb, ker se boji, da se podre laška liberalna stranka v Trstu. Pravijo tudi, da sta si v Trstu precej nasproti slovenska in laška socialna demokracija. Socialni demokrati sicer to taje, pa bo bolj gotovo resnica ker vsak pameten človek že lahko sprevidi, da tako ne gre naprej, da bi Lahii vedno zapostavljali Slovence, ki jih je zelo veliko med delavstvom.

Cesar na Kranjskem. Ko bo prišel poleti cesar na velike vojaške vaje na Koroško, se bo oglasil, kakor že sedaj pišejo nekateri listi za kratek čas tudi na Kranjskem in sicer bo prišel na Bled in kakor drugi govore, pogleda morebiti tudi še Bohinj. Gotovega še ni nič.

Brzovjavne karte. Poštna uprava name-rava uvesti neko novost: brzovjavne karte.

To bodo listi menda v velikosti današnjih dopisnic. Stale bodo te karte po 50 vinarjev in se bo smelo z njimi oddajati brzojavke, ki nimajo preko 10 besed. To bo torej prva ugodnost teh kart, da se bo oddajalo brzojavke z desetimi besedami za 50 namesto kakor doslej po 60 vinarjev. Tudi adresatu, kamur bodo brzojavke iz teh kart namenjene, bo dobival brzojavke pisane na odprtih kartah. — Uporabljale se pa bodo nove karte tudi lahko za večje telegrame, ne samo za desetbesedne, toda v tem slučaju se bo moralo plačati od besede po 6 vin., kar se bo storilo s tem, da se poleg že vtisnjene znamke za 50 vin. prilepijo znamke do višine navadne brzojavne pristojbine. Pošti se bodo karte oddajale na ta način, da se jih prinese na pošto, ali vrže v poštno tružico ali pa izroče poštnemu selu.

Kako moker je po raznih deželah dež? Če Slovenca zelo dež napere, pravi: «Do kože sem premočen.» Francoz pa pravi: «Moker sem do kosti.» Še bolj moker postane Španec, ki pravi: «Premočen sem do mozga.» Ali najhujši dež imajo menda na Arabskem, kajti Arabec pravi: «Premočen sem do čev.»

Gospodarstvo.

Življensko zavarovanje kmečkih posestnikov.

Znati si svoje izdatke tako urediti, da ne presegajo dohodkov, to pomeni znati gospodariti. Dobro gospodariti le tisti, ki potroši manj, nego sprejme. Dober gospodar misli na slabe čase, na dobo, ko mu ne bo mogoče pokriti izdatkov s svojimi dohodki. Take dobe ne nastanejo vsled slabih letin, ali pa vsled slabih nepovoljnih odnošajev. Nikakor! To dobo je mogoče pred videti, ker nastaja pri vsakem izmed nas enako. To je doba, ko mora oče preskrbeti otroke; hčerkam doto, sinovom naobrazbo in poduk, to je doba lastne starosti in njene oskrbe. Vseh teh izdatkov ni mogoče prištediti samo v enem ali v nekaj letih, za nje je treba dobrega in pravičnega gospodarjenja.

Na kakšen način nalaga dober gospodar svoje prihranke? Nalaga jih v hranilnice, posojilnice, v nove nepremičnine. Ta način nalaganja smo podedovali od svojih dedov, in vendar ni najboljši način prihranjenja, ter ne odgovarja niti važnemu namenu — gospodarskemu okrepitju naroda. Zakaj ne izpolnjuje tega namena? Z nalaganjem prihrankov v hranilnice in posojilnice dosežemo ta svoj namen edino le čez mnogo in mnogo let.

Da prihranim hčeri doto v znesku 5000 kron, moram nalagati celih 20 let, redno vsako leto po 180-66 K, skupno torej v gotovini 3613-20 K. Naloži li gospodar redno vsako leto po 300-00 K v hranilnico, da si prihrani glavnicu za svojo starost, tedaj narastejo oni prihranki po preteku 25 let na 11-265-00 K, katere bi potem nosile po 450-00 K obresti.

Gospodar, ki ne nalaga tako, si mora dotične potrebne zneske izposojevati, toda s posojili se zmanjšujejo dohodki posestva, ker je treba plačevati za posojila tudi obresti. S takim zadolževanjem obtežuje vedoma svoje gmotno stanje in obtežuje stanje tudi svojemu nasledniku, sinu. Štedi pa gospodar s

tem, da nalaga svoje prihranke v denarne zavode radi navedenih razlogov, tedaj doseže svoj namen le v tem slučaju, ako ostane res živ kakih 20 ali 25 let. V svetem pismu stoji napisano: «Ne vemo ne dneva, ne ure» — in radi tega nima tako hranjenje smisla, kajti, ako se dogodi, da pokliče smrt že prej očeta, nego mu dorastejo otroci, tedaj ostanejo isti nepreskrbljeni, vdova pa v velikih skrbeh.

Boljše gospodarjenje je odvisno od popolnejšega varčevanja, in ravno to je podlaga življenskemu zavarovanju. Življensko zavarovanje je najzanesljivejši zaklad za gospodarsko okrepitje. Dober gospodar, ki namerava prihraniti svoji hčerkici doto, sinovom pa sredstvo za poduk, se bo posluževal v ta namen vedno le življenskega zavarovanja. S tem načinom si zagotovi uspeh tega bremena hranjenja v popolni meri že tedaj, ko je plačal svoje prvo zavarovanje ter sta dota in stroški za poduk že pripravljena za tedaj, ko jih bo potreba, tudi če bi gospodar umrl takoj potem, ko je plačal morda samo svojo prvo zavarovalnino. Po gospodarjevi smrti ni primorana preostala obitelj ničesar več žrtvovati za svoje zavarovanje, ni ji treba ničesar več nalagati, znesek za doto in stroški za poduk dospevajo v plačilo v zlic temu, ko postanejo potrebni.

30letni gospodar, ki zavaruje svoji hčeri doto v znesku 5000 kron, bi plačal zavarovalnemu zavodu, tudi če bi živel še celih 30 let, samo 3690-00 K, torej samo za 76-00 K več nego v hranilnici. V tem slučaju bi ga torej stalo zavarovanje vsako leto samo po 3-80 K, to je torej prav neznamen znesek, ki ga je plačal za to, da, ko bi bil gospodar umrl kadarkoli prej, pred pretekom one zavarovane 20letne dobe, bi bil vseeno dosegel polni znesek dote od 5000-00 K in sicer za prav mnogo manjše vloge nego v hranilnici.

Gospodar, ki si zavaruje svojo dosmrtno oskrbo z življenskim zavarovanjem ter žrtvuje v ta namen na leto po 300-00 K, bi dobival od zavarovalnega zavoda po 892-75 K na leto in od svojega 55. leta pa vse do svoje smrti in naj bi živel še tako dolgo, med tem ko bi znašale obresti od istega zneska, ki bi ga bil nalagal v hranilnico, komaj po 450-00 K na leto.

Gospodar, ki se zavaruje za toliko, kolikor ima dolga na svojem posestvu, zapusti svoji obitelji popolnoma nezadolženo posestvo. Z življenskim zavarovanjem dosežemo, ko smo že vplačali eno samo zavarovalnino vse to kar dosežemo pri nalaganju v hranilnice šele čez 25 in več let in ravno ta okolnost je najznamenitejša, ravno to je najuspešnejše sredstvo za naše gospodarsko okrepčanje. Radi tega podpira sama država, kolikor ji je mogoče, življensko zavarovanje, kakor najstalnejše sredstvo za gospodarski razvoj. Zakonodajalec daje pravico vsakomur, ki skrbi za sebe in svojo obitelj z življenskim zavarovanjem, ki odšteje letne izdatke celo do 400.000 kron, ki jih plačuje za življensko zavarovanje od dohodkov, ki so podvrženi davkom tako, da je ta izdatek popolnoma prost vsakega davka.

Domače hranilnice. Našlo se je zopet izborno novo sredstvo, kako navajati ljudstvo k varčevanju in mu pripomoči do zboljšanja njega stanu. To so takozvane «domače hranilnice». Podobne so v bistvu našim domačim «šparovčkom», razloček je le ta, da se iz «domačih hranilnic» denar ne da

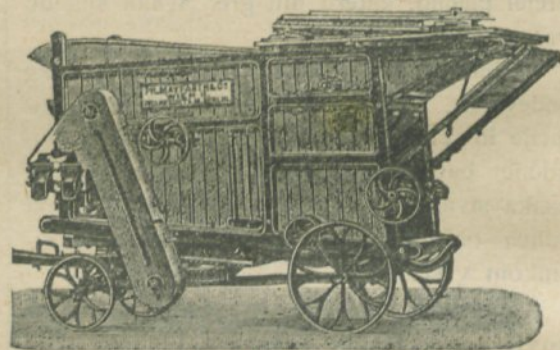
jemati, kadar je enkrat notri. Te «domače hranilnice» izposojujejo denarni zavodi (hranilnice in posojilnice) posameznim osebam, ki naj vlagajo v «hranilnico» denar. Kedar se komu zdi, da je v «hranilnico» vložil dovolj denarja, gre s «šparovčkom» k denarnemu zavodu. Vlagatelj sam ni mogel denarja iz «hranilnice» vzeti, pač pa to lahko stori pri posojilnici, kjer imajo ključ, da «hranilnico» odpro. Ko se denar vzame iz pušice ali šparovčka, ga posojilnični uradnik vpričo vlagatelja prešteje in vpiše stranki kot vlogo v njeno knjižico. Koliko se na ta način lahko prihrani, naj kažejo sledeči zgledi: Pri češki hranilnici v Pragi so v teku 11 mesecev ljudje z domačimi hranilnicami vložili 686.000 K, pri mestni hranilnici v Pragi v 7 85.000 K, pri občinski hranilnici v Gradcu v 3 mesecih 28.000 K, pri splošni hranilnici v Lincu v enem samem mesecu nad 10.000 K. Če se pomisli, da so to samo mali vlagatelji, ki bi sicer ta denar zapravili ali sicer porabili, se mora imenovati te vspehe varčevanja velikanske.

Opozarjamo na to novost vse naše občinske in druge funkcionarje, da po svojih močeh navajajo ljudstvo k temu načinu varčevanja, kajti pri današnjem razširjanju posojilnic je to prav lahko mogoče, to tembolj, ker «domača hranilnica», ki ima prav lepo obliko, stranke prav nič ne stane. Vsa tozadevna pojasnila daje drage volje naše uredništvo. — Če se privadi ljudstvo v malem varčevati, bo marsikatera oskrba revežev odvzeta z ram občine, kakor se je to že izkazalo na Norveškem in drugih severnih evropskih državah, kjer je malo varčevanje že delj časa uvedeno.

1050 delavcev.

Ustanovlj. l. 1872.

Pripoznano najboljši

mlatilni stroji.

Stroji za setev na novo izboljšane sistema, Agrikola.

Plugi iz jekla.

Brane in valjalniki.

Stroji za žetev trave, detelje in žita.

Stroji za obračanje sena in kopice.

Stiskalnice za seno in slamo, sadje in grozdje.

Hidraulične stiskalnice.

Mlini za grozdje in sadje.

Čistilnik za grozdje.

Brizgalnice za trte in sadike.

Stroji za sušenje sadja in zelenjave.

Zaloga vsakovrstnih drugih poljedelskih strojev.

Ph. Mayfarth & Co.

tvornica vsakovrstnih poljedelskih strojev.

Dunaj 2/I, Taborstrasse št. 71.

Odlikovana z več ko 590 zlatimi in srebrnimi kolajnami. Ilustrovani ceniki zastoj.

Zastopniki in prekupčevalci se iščejo. 1—10

Srečke

avstrijskega, ogrskega in laškega
rdečega križa

kakor tudi druge postavno dovoljene srečke,
se prodajajo na odplačevanje v mesečnih
obrokih. Zastopnik:

Niko Jerbič, Krško (tiskarna).

Učenca sprejme tako

Ig. Zalokar
klepar v Brežicah.

1-3

Herman Klabučar

klepar in krovček s škrlji in eternitom

v Krškem.

Priporočam se slavnemu občinstvu, da
prevzamem vsa v mojo stroko spadajoča
dela. Obenem se usojam naznaniti, da po-
pravljam tudi mehanične stvari, kakor bi-
cikelne, šivalne stroje, hišne brzozave in
telefone i. t. d.

11

Marijine kapljice!

Te kapljice se rabijo za vse no-
tranje in zunanje bolezni — to je
do sedaj najboljša hišna zdravilo,
ki izvrsto deluje in pomaga v mno-
gih boleznih. Osobito deluje izvr-
stno proti protinu (gihtu), reuma-
tizmu, bodanju, trganju, glavobolu,
zobobolu, prsobolu, kašlju, prehla-
jenju, jetrni in bubrežni bolezni,
želodčni in črevesni bolezni, napi-
havanju, krču, zgagi, proti bljuva-
nju itd. Krepi živce in telo, torej
neobhodno potrebno za vsako hišo.

Imam tisoče zahvalnih in priznalnih pisem.

Delujejo izvrstno in zanesljivo. Dobra in ugodna
so okusa, tako da jih vsak rad vzame in tudi otroci.

Cena je franko na vsako pošto: 12 stekleničic 5 K,
24 stekleničic 8'60 K, 36 stekleničic 12'40 K. Manje
od 12 stekleničic se ne razpošilja.

Prosim, da se naročuje samo od mene pod naslovom:

Ljekarna k zlatemu orlu,

2-10

Pakrac št. 15, Slavonija.

Odda se takoj v najem velika trgovina

z mešanim blagom
na zelo ugodnem prostoru na
Šutni pri Sv. Križu
na Dolenjskem.

Več se izve v 1-3

trgovini na Šutni

ali pa v trgovini

g. H. Štancerja v Krškem.

Več stanovanj

odda v najem v svoji popolnoma
renovirani hiši (stara sodnija) v
Krškem št. 76 od 15. maja t. l.

Oskrbništvo graščine Turn
pri Krškem.

1-3

Za Brežice se iščejo obrtniki: kolar,
urar, kovač. Pričakovati imajo dober za-
služek. Prosimo za ponatis!

2-10

Pozor!

Čitaj!

Pozor!

Slavonska biljevina

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč —
ter se izvrstno in z najboljšim uspehom uporablja proti
zastarelemu kašlju, bolih v prsih, prehlajenju v grlu,
hripavosti, težkem dihanju, astmi, pljučnem kataru, su-
hem kašlju, tuberkulozi itd. itd.

Delovanje izborna, uspeh siguren. Cena je
franko na vsako pošto za 2 steklenici 3 K 40 v.,
4 steklenice 5 K 80 v. po povzetju ali če se pošlje
denar naprej. Manj kot 2 steklenici se ne pošilja.
Prosimo da se naroča naravnost od:

P. Jurišića, lekarnarja
v Pakracu št. 200 (Slavonija).

Ceniki brezplačno!

Največja zaloga koles, šivalnih
in pisalnih strojev
naboliše
kakovosti.

Ivan Jax in sin
Ljubljana, Dunajska cesta št. 17.

Stavbinska zadruga

„Lastni Dom“

vpisana zadruga z omejeno zavezo

v Brežicah

kupuje svojim članom hiše, zida svojim članom hiše, posojuje svojim članom
denar na menjice in zemljišča, eskomptira (prevzema v takojšnje izplačilo)
terjatve svojih članov-obrtnikov.

Izposojeni denar se obrestuje s 5 1/2% do 6% in se vrača proti 1/2%
do 2% amortizaciji.

Deln. družba združenih pivovarn Žalec in Laški trg v Ljubljani

priporoča svoje

6

izborna pivo v sodcih in steklenicah.

Zastopnik pivovarne v Brežicah je g. Alojzij Schweiger.

Zahtevajte povsod „Posavsko Stražo“ in naj ne manjka v nobeni gostilni ali kavarni!

Kdor ponižuje se sam, podlaga je tujčevi peti!

SVOJI K SVOJIM!

Slovenci! Združimo se! Sloga jači, nesloga tlači!
Podpirajmo le svoje prijatelje! Podpirajmo le slovenske trgovce, obrtnike in krčmarje!

Naši trgovci so: tvrdka Uršič & Lipej, tvrdka A. Umek, tvrdka Jos. Boecio (preje Varlec), gosp. Janko Broz, veleindustrijalec (zaloga moke), združeni pivovarni Žalec in Laški trg (založnik pive g. Al. Schweiger), g. Miško Balon, lesni trgovec (skladišče na prostoru del. pivovarne Žalec-Laški trg) vsi v Brežicah. G. Franc Gerec, veletržec v Pišecah, g. Andrej Frece, g. Martin Frece, g. Andrej Kos, g. Jože Vrečko itd., vsi na Bizeljskem. G. J. Vidmar in g. Anton Zorčič v Kapelah, g. Rozalija Novak in Franc Perger v Dobovi, g. Franc Petan v Sromljah, g. Karl Prešiček v Zdolah, g. Anton Vahčič na Vidmu.

Naši obrtniki so: svečar in medičar Maks Hierländer, brivec in lasničar Josip Holy, krojač Pavl Kovačič, sedlar Franc Krulc, klobučar Franc Lebar, lončar in pečar Fr. Mastnak, krojač Miha Novak, sodar Franc Pipan, pek Ignacij Polanšek, mizar Franc Resnik, slikar Franc Sikošek, mehanik in umetni ključavničar, Franc Strniša, klepar Ignacij Zalokar, čevljarja Franc Veršec in Stjepan Cipek.

Naši gostilničarji so: Anton Koštomaj v «Narodnem Domu», mesarja Ivan Grobušek in Anton Klavžar, vsi v Brežicah, dalje Janez Volčanšek, Franc Zorko, Jože Mion, Anton Žerjav in Marija Kos na kolodvoru.

➔ Vse naslove izveste v „Narodnem Domu“. ➔

Podpirajte samo one trgovce, krčmarje in obrtnike, ki imajo slovenske napise!

SVOJI K SVOJIM!

Biti slovenske krvi, biti Slovencu ponos!

15

Prva in največja slovenska trgovina

v Brežicah

Uršič & Lipej

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnega manufakturnega, špecerijskega in železnega blaga, porcelana, stekla, usnja itd. prodaja vse po najnižjih cenah in le zanesljivo dobro blago.

Velika zaloga tuzemskega in angleškega sukna, cajgov za moške in ženske obleke, volnena in platnenega blaga in vse drugo po najnižjih cenah.

Za mnogobrojni obisk se priporočata

z odličnim spoštovanjem

Uršič & Lipej.

Nova slovenska trgovina
„Pri novem svetu“

¹⁵ Jos. Boecio
v BREŽICAH (pri frančiškanski cerkvi).

Največja in najnovejša zaloga raznega manufakturnega, suknenega in volnena blaga z moškimi in ženskimi perilom, svilenih in drugih robcev, nogavic, čipk, nakita i. t. d.

Bogata zaloga špecerije, najlepša moka iz Majdičevega mlina v Celju, železnina, lita in posteklena posoda, porcelan, glaževina, cement, trstina, umetna gnojila, premog i. t. d.

Prodajam tudi vse deželne pridelke in kupujem iste po najvišjih cenah.

Izvoz jajec na debelo.

Cene strogo solidne in točna postrežba.

SV. Cirila in Metoda.

spominjajte se družbe

Slovenci!

Trgovina s papirjem, pisalnim in risalnim orodjem, knjigami, molitveniki in drugimi tiskovinami za vse urade, velika zaloga podob in okvirov, razne vrste šipe v vseh velikostih, barvah in debelosti, vsakovrstne reči za božič, papir, peresa, cvetke in različni kinč za jaslice, mične novosti v galanterijskem oddelku, igrače in vse drugo priporoča na drobno in debelo po nizki ceni

ANTON UMEK

v Brežicah in v Krškem.

Sprejema vsakovrstna naročila za „Zadružno tiskarno“ in knjigoveznico po zmernih cenah.

POSODJILICA V BREŽICAH

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

posojuje na zemljišča in osebni kredit proti 5½% ali 6% obrestovanju;
obrestuje hranilne vloge s 4½% (štiri in pol od sto), plačuje davek od hranilnih vlog (rentni davek) sama;
uradnje vsak pondeljek in četrtek od 8½ do 12. ure dopoldne v «Narodnem Domu», I. nadstropje;
ima svoje gostilne v «Narodnem Domu» z lepim hlevom in prostornim dvoriščem ter «na Griču» na koncu novega mostu čez Savo; toči le dobra in pristna domača, izbrana vina.
Hranilne vloge sprejema od vsakogar, posojila daje le zadrugi.

Leta 1906 do 1. grudnia je bilo prometa dva milijona tritisoč kron.

L. 1906 je bilo prometa 2,772.709.87 K. ODBOR.

Izdajatelj in odgov. urednik: Andrej Sever.

Lastnik in založnik: «Narodni konzorcij v Brežicah».

Tisk «Zadružne tiskarne» v Krškem.